

דייטש פאלקסבלאט

אונפארטייגשע פארטיי - נאציאנאל-סאציאל-דעמאקראטישע פארטיי - צייטונג

№ 153/1448 | Łódź, Poniedziałek, 2 lipca 1928 r. | זעקסטער יארגאנג | לאדז, מאנטאג, 2 יולי 1928 | № 153/1448

דער פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71 | Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 2471.

קייזר פונד מיט אנדערע מלוכות

פראגראם פון דער דעמאקראטישער פארטיי אין אמעריקא.

לינדבערג רופט נאך הילף.

ענגלישע רעגירונג ווערט קריטיקירט פאר איהר גלייכגילטיגקייט צום נורל פון „איטאליא“.

הילף פאר די יודען אין מאלדאווען.
מאסקווע, (י"ט) דער „וועק“ פון טאל-דאזער ראטערעפובליק האט שטודירט ענגלישע רעגירונג פון די יודישע שטעטלעך. אויפן גרונד פון די צוגלייכעמעלעכע מאטעריאלען האט דער „וועק“ ארומגעגעבן א פערזענלעכע וועגן פערזענלעכע דער יודישער ארומקייט אריינסטעלן אין פראגראם צירקאפערעאטיווע, העלפן דער האנדלעכער קא-אפעראציע, אויסלעגען די יודישע האנדלעכער נייע מלאכות, און העלפן די שטעטלעך נאכגעבן.

פון אלע רעגירונגען, א חוץ אונזערער, האט פראג-עזישע פלאסטיקטעריס האט בעפולען דעם דער שאקען ער זאל פון שערבורג פארהערן וועגן נילבאן. די שוועדישע רעגירונג האט ווידער געדויערט צו אפערעלענען. איטאליענער, רוסען, שוועדען און האלענדרע נעמען א מעסיגען אנטויל און דער נאנצער אקציע. די יודישע נעמען עס, וואס בלויז אונזערע אפערעלענען וועגן אונטערשטע שלעכטע און רשות, נעמען די נישט קיין שום אנטויל און שוועדען די ענגלישע רעגירונג, וואס, האפערנדיג אלץ דער הומאניטארער אקציע צו העלפן די שערבורג-נייע פון „איטאליא“.

לאדז, 1 (ספ. טעל.) קאפיטאן לונדבערג, העלכער נעמט ויך מיט נאפילעם הכרים אויף אן איינציגן, האט ראדאטעלענאפאש מורע געדויערט, אז דער צאנז הערט מיטן שטראם אוועק געטראגען אויף דרום-מזרח, און ס'רעדט א ניד פארהער, אז וואס איז וואס זאל נאכאפן דערען אויף שטיקלעך. די לאגע איז געפערליכער דערמיט, וואס עס איז בערגאמט דאס ארט אויפן אייז, העלכעס לונדבערג האט צוגענויט פאר די געדויערטע אפערעלענען. לונדבערג בעט, אז די שוועדישע אפערעלענען, וואס געפינען זיך אין סראטע, זאלען וואס נאכער קומען צו הילף.

ניי-יאָרק, 1 (ספ. טעל.) דער קאנגרעס פון דער דעמאקראטישער פארטיי, וואס איז פאר-געקומען אין האוסטאן (שטאט טעקסאס) האט אויס-געקלעבען דעם נאציאנאל-סאציאל-דעמאקראטישן פראגראם פון די יודישע ארומקייט אויף פערזענלעכע פון די פער-אינזשענערען. ס'האט דאס בעקומען צוויי ריר-פעל פון אלע שטימען. צום ערשטען מאל וועט קאנ-דירעקטע אויף פערזענלעכע א קאפיטאן (ווי נעגער פון דער דעמאקראטישער פארטיי וועט זיך, ווי בער-קאנא, הערבערט הוכבער).

דער „וועק“ האט אויך בעשלאסען מיטגעבן פאר דער יודישער בעפעלקערונג, העלפן זיך ווי אויך נעמען צו עררארייט און נאכגען קרעדיטען אויף איינקויפן איינעמאנער, וועמען און און.

פארט, 1 (ספ. טעל.) די פראנצויזישע פרע-סע איז אונזערער דערמיט, וואס געט נאפילע האט אין זיין הערונג צו דער נאציאנאל-סאציאל-דעמאקראטישער פראגראם, וואס ווערנדיג אין ריהרענדע ווערטער וועגן אונטער-נייע, אונטערשטע פערזענלעכע צו דערמאנען, אז איי-נייע מיט אונטערשטען איז געפולען דער פראג-עזישער לופט-פליהער נילבא.

לאדז, 1 (ספ. טעל.) „דילי ניוס“ אטא-קריס שארף די ענגלישע רעגירונג, פארהאט וועמען נישט קיין שום אנטויל און דער רעגירונג-אקציע פאר דער מאנשאפט פון „איטאליא“, די צייטונג שרייבט:

די בעאנרוהונג צוליב נורל פון אונטער-נייע און נילבאן האט געוויקט אויף די הערבער-נייע קיין און וואס.

קרייז פון דעם יודישען בוך אין אוקראינע.

מאסקווע, (י"ט) דאס יודישע בוך-פער-לעגער אין אוקראינע איז בער איבער א שוועד-רען קרייז. שולדיג דערן איז, ווי עס מעלדעט די כאראקטער צייטונג „יונגע נאציאנאל-דע-סעקציע“ פון „צענטראל-אוקראינע“ און דער אפטיהרע פון דער סעקציע, קאנאקעוויטש.

אנאליטימאטום

צו טראקטירן גרופע.
מאסקווע, 4 (ספ. טעל.) סטאלין האט געהאלטען א רעדע אין קלוב פון קאממונאלע-אר-בייטער. ער האט געזאגט, אז דאס אפריקאנערען זיך פון 36 אפאזיציאנערען בעדייט, אז די קאמ-פארטיי ווערט ווידער איינהייטליך. אויך האט ער געזאגט זיך תשובה צו טון. עס בלייבט בלויז טראקטירן גרופע, וועלכער עס וועט געשטעלט ווע-רען אןאליטימאטום.

ענדערונגען אויף די אמטען פון די וואלעוואדעס.

ווארשע, 1 (טעלעפאניש) פון אונזער קא-רעספאנדענט. אין די רעגירונג-קרייזען שמועסט מען וועגן ענדערונגען אויף א רייה וואלעוואדע-פאסטענס. עס זאלען אוועקגעהן: דער סטאנאל-וואלעוואדע, וואלעוואדע - מאראווסקי, פאמערנער - מאדאדזשיאנאוסקי אין פאליסער - מען. אלס פערזענלעכע ווערען אנגענומען: פול-קאנוניק פיעראצקי און דעם. קאשטשיאקאוסקי.

בעסטיאלישער מארד

איבער א 75-יעהריגען יוד.
לעמבערג, 1 (טעלעפאניש). אין סטאד-דזשיקאוו איז אויף א בעסטיאלישען אופן ערמאר-דעט געווארען אן אלטער יוד. צום פונסטער פון דאטירטען ווירט מיכאל מיך איז צוגעגאנגען דער 75-יעהריגע שטאט-קלייבער אברהם קאפערשמיד און געפערנעט, צו וועגן נישטא צו פערקויפן שטאטעס. דער איידעם פון מיין יורקא ווא-דא-דאזשי האט מיט רציחה אויפגעפאדערט דעם אל-טען ער זאל אוועקגעהן, ווען דער יוד איז צווי-גיק נישט אוועק. איז וואדאדזשיאנא אויסגעלאפן פון הויז, האט געכאפט א ווידעל און דריי מאל דערלאנגט דעם זון איבערן קאפ. דער אומגליק-ליכער איז געפאלען א טויטער.

פולען - שוועדען 1:2 (1:1)

די נעכטיגע מעטשען.
קאטאן, 1 (טעלעפאניש). דער נעכטי-גער צווישען-מלוכה שער פוסבאל-מעטש צווישען די רעפערענטאציע פון פולען און שוועדען האט זיך פערענדיגט מיט א נצחון פון פולען, אין פער-העלטניש 1:2. ביז דער העלפט איז דער רעזול-טאט געווען 1:1.

אנאליטימאטום

צו טראקטירן גרופע.
מאסקווע, 4 (ספ. טעל.) סטאלין האט געהאלטען א רעדע אין קלוב פון קאממונאלע-אר-בייטער. ער האט געזאגט, אז דאס אפריקאנערען זיך פון 36 אפאזיציאנערען בעדייט, אז די קאמ-פארטיי ווערט ווידער איינהייטליך. אויך האט ער געזאגט זיך תשובה צו טון. עס בלייבט בלויז טראקטירן גרופע, וועלכער עס וועט געשטעלט ווע-רען אןאליטימאטום.

אנטי-בילדונגס-אגיאציע

צווישען אונטערשטע יודענאטום.
בירזע, 1 (ט.ט.ט.) אונטער דער אן-פיהרונג פון אייניגע ארטאדאקסישע רבנים אין אונגארן ווערט איצט געפיהרט צווישען אונג-א-רשען יודענאטום א שארפע אגיאציע, וועלכע האט די אויפגאבע צו צווינגען די פרומע יודען, זי זאלען נישט געבן זייערע קינדער קיין ביל-דונג.

18 מאי

לופט-רייזע ארום די ערד.
ניי-יאָרק, 1 (ספ. טעל.) די אמעריקאנער לופט-פליהער דושאן מירס און הערמאן קאליער וועגן אריינסגעלויגען פון ניי-יאָרק אין אן אפער-פלאן אויף א לופט-רייזע ארום די וועלט. די פלי-הער וועלען מאכען די רייזע אין 18 טאג, דער וועג געהט דורך פראנקרייך, דייטשלאנד, סיביר און יאפאן.

פולען - שוועדען 1:2 (1:1)

די נעכטיגע מעטשען.
קאטאן, 1 (טעלעפאניש). דער נעכטי-גער צווישען-מלוכה שער פוסבאל-מעטש צווישען די רעפערענטאציע פון פולען און שוועדען האט זיך פערענדיגט מיט א נצחון פון פולען, אין פער-העלטניש 1:2. ביז דער העלפט איז דער רעזול-טאט געווען 1:1.

הילף פאר די קוטאסער יודישע נשרפים.

מאסקווע, (י"ט) דער „סאטנאראקס“ פון-ראסען-פערבאנד האט צייגנירט 250 טויזענד רובל פאר די נשרפים אין קוטאס. ווי בעקאנט, האבען בעה דער גרויזאמער שרפה אין קוטאס געליטען מזהרסטענטייל יודען.

אנטי-בילדונגס-אגיאציע

צווישען אונטערשטע יודענאטום.
בירזע, 1 (ט.ט.ט.) אונטער דער אן-פיהרונג פון אייניגע ארטאדאקסישע רבנים אין אונגארן ווערט איצט געפיהרט צווישען אונג-א-רשען יודענאטום א שארפע אגיאציע, וועלכע האט די אויפגאבע צו צווינגען די פרומע יודען, זי זאלען נישט געבן זייערע קינדער קיין ביל-דונג.

18 מאי

לופט-רייזע ארום די ערד.
ניי-יאָרק, 1 (ספ. טעל.) די אמעריקאנער לופט-פליהער דושאן מירס און הערמאן קאליער וועגן אריינסגעלויגען פון ניי-יאָרק אין אן אפער-פלאן אויף א לופט-רייזע ארום די וועלט. די פלי-הער וועלען מאכען די רייזע אין 18 טאג, דער וועג געהט דורך פראנקרייך, דייטשלאנד, סיביר און יאפאן.

Dr. med. A. MAZUR
זייערען, נאָז, אין האלד-קראנקהייטען, שטימע-און שוואך-פעלערען (שטאממען א.א.וו.)
האט זיך איבערצויגען פון נארוואגיש 44
אויף ווסבאדניא 65, טעל. 66-01
(איינגאנג אויך דורך פעטריקאווער 46)
נעמט אן פון 11.30 ביז 12.30 און פון 5-3 נאכט.

Dr. med. L. Pikielny
אוראלאג
נירען, בלאזען, און הארץ-קראנקהייטען
Mawrot 2,
telefon 19-90.
באשפאנט פון 7-6 אין און 7-6

צו דער פערלאנגט פון פול.
פאלא שפילקא
אהרן באדענהאלץ
מיט ה' וועלכע איז פארגעקומען דעם 29 יוני ד. י. אין קאפישעווי וווינשען גליק און צופרידנהייט.
ד. וילבערבערג און פרוי
פ. באדענהאלץ און פאמיליע.

א הארציגען מזל-טוב ווינשען
מיר אונזער פריינד
י.מ. גאלדבערג און פרוי
צו דעם געבורט פון זייער ערשטער-ניי-געבוירענער טאכטער.
חיים דאזענבלום און פרוי.

רָאָם עַר אִיז „גִּישָׁם גַּעמאנשען" אַתְּ גַּעמִישֵׁן
קִרְיוֹעַן צוֹלִיב זײַנען בַּעסִיהאַנגען צו פֿערשִׁידנע

פערזאמלונג פון

„ביקור - חולים“

די נעכטיגע פראצעסיס

אין דער צייט פון אויל

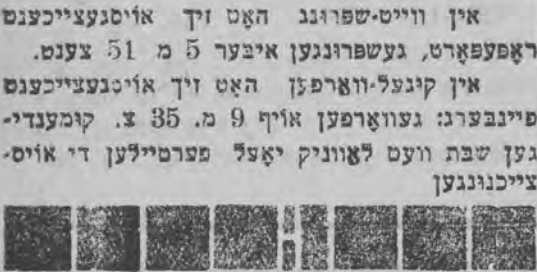
קענסט דאס פונקט זיין פאר אים?
אויב דו וועסט פונקט
LESCHNITZER
קרעם און ווייץ
געטן די וועגן שפערענלעך
ווייל דאס זענען
וויסנשאפטליך אויסגעפארשט
פון אונזערע פארשער
זייערע פונקטן און פארשער
קרעם 15, 30, 45 יאר

יאסעלע ראזענבלאט'ס קאנצערט
אין „פילהארמאניע“
נאך געצייגטע טעג, טיילען איז אפ פון
דעם גרויסען יאסעלע ראזענבלאט-קאנצערט, וועל-
כער קומט פאר מיטוואך דעם 4. יולי אין „פיל-
הארמאניע“. דער אינטערעסענטער דעם דאזיגען קא-
צערט איז אונזערער גרויס, גאנץ קלוגער קלויבער
זיך אין „פילהארמאניע“ צו הערן דעם שטענדיגן
זון פון דער היינטיגער צייט, דעם אונזערלייכ-
ליכען זינגער, יאסעלע ראזענבלאט.

אין די אפטייען
היינטיגע נאכט-דיזשורן.
(2) מ. ליפשיץ, (פיעטריקאווער 193);
דער, (פיעטריקאווער 46); גראדעקאוויקי, (קאנסטאנ-
טינער 15); פערלמאן, (צענדעלינגא 64); גי-
ווארעוויקי, (אלעקסאנדראווסקא 64); זאנקעלע-
וויט, (סטארי רינק 9).

ספארט - בעוועגונג

רעזולטאטען פון די מעטשען
„חשמונאי“ - „אראמארוס“ 1:2
„קרימה“ - „מור“ 2:1
„שמשון“ - „הדימה“ 3:3
„הכח“ - „מוריסמען“ 1:2 (0:2)
„וויסלא“ - „משארני“ 3:6
לייכט-אטלעטישע שפילען
פון „חשמונאי“
שבת 9 אינדערפרי ווענען אויפן פלאץ פון
„ק.ס.“ פארגעקומען די לייכטאטלעטישע שפילען
פון „חשמונאי“.
געוואונען די פרייען האבען אין 100-מעטער-
לויף ראפאפארט - 12 סעק; 400-מ. לויף פיי-
בערג - 60 סעק; 1500-מעטער-לויף, שטענאלד-
5 מינוט 12 סעק.
אין ווייט-שפרינג האט זיך אויסגעצייכנט
ראפאפארט, געשפרינגען איבער 5 מ. 51 צענט.
אין קניגל-ווארפן האט זיך אויסגעצייכנט
פייבערג, געווארפען אויף 9 מ. 35. קומענדי-
גען שבת וועט לאוויק יאעל פארשטייען די אויס-
צייכנונגען.

פערפומען, פו דער טואלעט-וויפעל קעלישע בלומען-וואסערן אלע ארט האסמעטיה
איני און אויסלענדישע קויפט
זיך אמבליגסטען אין דער
רעזעלטער פערפומעריע
פון דער פירמע:
J. Drukier
11 Zawadzka 11
!!!
אכטונג! איך עמפעלה פערפומע-
עסענצען אין 36 געשמאקען.
פאר ענגראסיסטען - ראבאט!

(ב) אין דער רעליגיעזער פראצעסיס, וואס
איז נעכטען פארגעקומען אין צוזאמענהאנג מיט
אויכאריסטישען קאנצערט אין לאדז, האט אונז-
גענימען אונזערע וועגער עולם, וועלכען מ'שאצט
אפ אויף העכער 200 טויזנט מענטשן. די פרא-
צעסיס איז געגאנגען פון בעלזער מארק דורך
זערווער, נאומעמסקא, נייצם מארק, פיעטריקא-
ווער און בענעדיקטא צום האלער-פלאץ, וואו עס
זענען אפגעהאלטען געווארען גאטעס-דינסטען.
די ארדנונג איז געהיטען געווארען דורך
פערשטארקטע אפטיילונגען פאליציי, 120 פאליציי-
יאנטען זענען געבראכט געווארען פון דער פרא-
ווינ. ספעציעלע סאניטאר-אפטיילונגען האבען ער-
טיילט מעדיצינישע הילף אין פערשידענע פונקטען
פון שטאט פאר שוואכע און פער'הלשטע. אזעלכע
סאלען זענען געווען ביז 80.

דענטיסט
פערמישט אין אנהאפערע.
(מ) א סענסאציע אין שטאט האט געטען
ארויסגעווען דער ארעסט פון דעם צאהן-דאקטאר
יאן הענריק רייס (פיעטריקאווער 164), וועלכער
איז בעלד איבערגעפיהרט געווארען קיין פאליציע
צו דער אויספארשונג-מאכט. ווי מען גיט איבער
זאג מען אין פאליציע האבען ענטדעקט א גרויסע
אפערע, אין וועלכער עס איז פערמישט דער דענ-
טיסט רייס.

לעהרער-קוואליפיקאציעס
פערלענגערט נאך אויף א יאהר.
די לעהרער פון די מיטל-שולען, וועלכע בע-
זיצען נישט די נויטיגע קוואליפיקאציעס, וועלען
בעקומען דאס רעכט היינטער צו אונטערריכטען.
אויב זיי זענען בעשעפטיגט אלס לעהרער נישט
וועניגער פאר 6 יאהר.
די פערלענגערונג פונ'ם רעכט בעציהט זיך
בלויז אויפן שול-יאהר 1928-29. די לעהרער וואס
וועלען אין משך פון דער צייט נישט צו שטעלען
די געהעריגע קוואליפיקאציעס, וועלען ענטגלייטג
פערלירען דאס רעכט צו אונטערריכטען.
„פערלענגערט“.

פון פרייטאג אן ווערט אין קינג-טעאטער
„ספערנדי“ דעמאנסטריס א דאפעלטער פראג-
ראם: 1. די ריהרנדע דראמא „דער קארנאוואל“
אין נייציי“ מיט דער בעטייליגונג פון די בעריה-
טע שווישפילער עללען ריכטער, ברוגא קאסטער
און גערג אלעקסאנדער, 2. און די הומארגאלע
קאמעדיע „פארו מינסטער פון מעצענטיני מיט די
פילם-שטערנס קעניג דעמי און יונקערמאן אין
די הויפטראלען. -

ווער וויסט
וואו ס'געפינט זיך סאלאמאן באנדעל?
(ס) די יידישע קהלה אין דאלעטין (גאליציע) האט
זיך געווענדעט צו דער לאדזער קהלה-קאנ-
צעראריע וועגען אויפזוכען א געוויסען סאלאמאן
באנדעל.

באנדעל איז אלס 18-יאהריגער יונגערמאן
אועקגעפארהן קיין לאדז, וואו ער האט די ער-
שטע צייט געארבייט ביי דער פירמע לעוואקאוויקי
און ראזענבלום, פיעטריקאווער 14. און דאן ביי
דער פירמע צאנקעוויטש, פאלידניאווע 5, וויס
דעם יאהר 1925 איז באנדעל ערגיץ אועקגעקומען
און ביז איצט איז פון איהם נישטא קיין שום שפור.
דער פערשוואנדענער איז איין איינציג קינד ביי
זיינע עלטערן. ווער ס'ווייס עפס וועגען באנדעלען
ווערט געבעטען מיטצוטיילען אין קאנצעלאריע פון
דער קהלה, צום סעקרעטאר נאדעל.

ביי דער אקומענדיגער היינטער צייט
פערשטאט דאס בעזייטיגען די וועגער-שפערענלעך
און לעבער-פלעקען א סך זארגען. א געוואלדיגע
אנערקענונג צווישען די פיל אנדערע מיטלען האט
זיך ערווארפען דער אריגינעלער פרעפארעט פונ'ם
אפטייקער לעשויער. אורטיילענדיג לויט די רע-
זולטאטען, קען מען בעמערקען, אז דער בעשטאנד
פון די סובסטאנצען פון דעם פרעפארעט איז אויס-
געפאלען אין יעדער הינזיכט גליקליך. וואס אמאל
עפטערס הערט מען מיינונגען, אז לעשויער'ס
פרעפארעט ווירקט שנעל, ווירקאם און אונשעלדליך.

Dr. med. NIEWIAŹSKI
Sienkiewicza 34
tel. 59-40.
ספעציאליסט פאר סימיליס,
סריפער און הויט-קראנקע.
בעוואנדל. פאממענער-שווערע
נעכט אן פון 5-9 אהענד.

ווייט אן דערויף, אז פערזענליכע מענטשן מיט דער
ברייטער היילס-טעטיגקייט, וועלכע דער פערזאנל-
ליכער-חולים ענטוויקעלט בעקומט ער א צו קליינע
סובסטיאנציע פונ'ם מאגיסטראט. עס איז בעשלאסען
געווארען צו ווענדען זיך צום מאגיסטראט וועגען
א גרעסערער סובסטיאנציע.
ה' מ. גאלדבערג האלט דאן א לענגערע רע-
פערעט וועגען דעם מאטעריעלען צושטאנד פונ'ם
פערזאנל און מאכט בעקאנט, אז דער פערזאנל האט
בעשלאסען ארויסצוגעבען אן אלבאם, וועלכער האט
דעם פראפאגאנדע-ציל אויך דעם צוועק צו שטאר-
קען די פיינאטען פונ'ם פערזאנל. (אנאלאגאס קאסט
10. זאטעס) און בעט די מיטגלידער דעם פערזאנל
צו אונטערשטיצען.
צום סוף זענען פארגעקומען צוגאבס-וואהלען
אין דער פערזאנל-טונג און אין דער רעווידי-קא-
מיסיע. עס זענען געוועהלט געווארען אין דער
פערזאנל-טונג די ה"ה: ברוך היצענטי, ד"ר גאלד-
בלום, גינסבערג יעקב, דינדענפלד גוסטאוו, דעו
הענען, ליפשיץ סאמועל, נאומעמסקי שימאן און
ד"ר נ. טראכטענער.

אין דער רעווידי-קאמיסיע זענען געוועהלט
געווארען די ה"ה: גאלדשטאט ארטור, קלעצקי
יעקב, העללער לודוויג, נוימאן גרשון רומאקאוויקי
משה.

לויז - אקציעס
ביי די טראנספארט-ארבייטער.
די פערזאנל-טונג פון טראנספארט-ארבייטער-
פערזאנל, פלייט 1, לאגענאצקא 4 האט ארויס-
געשטעלט לויז-פאדערונגען אין פערשידענע סעק-
ציעס.
פאר די אפלאדענער פון די שטאטישע ראיא-
גען 50 פראג. הוספה. סאר די אפלאדענער ביי די
קארטאפעל 25 פראצענט און פאר די מעהל-אנגע-
טעלע-סעקציע, וועלכע האבען ביז יצט גע-
ארבייט פאר בלויז פראוויזיע 25 זל, וועכענטליכע
גאזעס.

אמט-שעה'ן אין פ. ק. א.
פונ'ם 10 יולי אן ענדערט דער פ. ק. א. די
ביז איצטיגע אמט-שעה'ן.
די קאסעס וועלען זיין אפען פאר איינטראגען
(שטעקען א. א.) פון האלב 9 אינדערפרי ביז 7
אין אדעס; אויסצאהלען וועט די קאסע פון
האלב 9 ביז 3 נאכמיטאג.
אין אויסגעדעוועהנליכע פאלען וועט די קא-
סע אויך אויסצאהלענען אויסגעהרען אהן איבער-
רייס פון האלב 9 ביז 7 אינדערפרי.

געלד
אויף איינארדנען געגען-שרפה-
סינגאליזאציע.

די פערזאנל-טונג פון לאדזער פיערלעשער
טיילט מיט, אז אויפן אויפריף פון דער פערזאנל-
טונג צו זאמלען געלד אויף צו ארגאניזירען א
געגען-שרפה-סינגאליזאציע, האבען זיך אפגערופען
פאלגענדע אינסטיטוציעס:
קרדיט געזעלשאפט 3000 זל.
טראווא-געזעלשאפט 1000 זל.
„וואראנט“ 300 זל.
2 סער הויזגעזעצער-פערזאנל 100 זל.
יאזעמפאטוויקי זיגמונד 100 זל.
די פערזאנל-טונג דאנקט יי נדה-געבער, און
אפערירט היינטער צו די בירגער אונטערגענומען
אין ארגאניזירען די זיכערהייט פון אפהיטען דאס
לעבען און פערמעגען פון פיער און אונזער
שטאט.

בייטראגען נעהמען אן די קאנצעלאריע פון
דער פיערלעשער-געזעלשאפט, שטענדיג 54,
אין דער אינדוסטריעלער-באנק - דאס פונקטער
פון דער הויפט-קאסע, אדער - די רעדאקציעס
פון די היגע צייטונגען.

וועלכע-מאדערען.
(2) אויפן יידישען בית-עולם אין כאני האט
מען געפינען א פער'סמען דעם 32-יאהריגער
קאזשימיעזש וואדמסקי. ער האט זיך גע'סמ'ט צו-
ליב פאמיליע-סכסוכים.
אויף אנדוועק 17 האט זיך פער'סמ'ט צוליב
געווען-צושטערונג דער 67-יאהריגער קלעמענט
וויילער.
אויף פאלדניאווע 15 האט זיך פער'סמ'ט
מיט יאריגע די 22-יאהריגע חיה ראדאשיצקא. די
מיבה פון דעם פערזאנל-פאלעסן שריט: פערפיהר-
טע ליבע.

אין דער געזעלשאפט „ביקור-חולים“ איז נעכ-
טען פארגעקומען די אלגעמיינע יעהרליכע
פערזאנל-טונג.
די פערזאנל-טונג עפענט פרעזעס ל. לאנדסבערג
אין לענס פאר אלס פארוינער פון דער פערזאנל-
טונג דעם ה' פראצינסקי. אלס פיינזער די ה"ה:
קלעצקי, וויינערס ד"ר רובין און אדוואקאט
גאלדבערג.

נאכדעם ווי עס ווערט בעהערט מיט אויס-
שטעהען פון די ערשטער דער אנדעקען פון די
פערשטארבענע מיטגלידער: יוליוש אש, דוד בריש,
ה' טראלסקי, א. קעניגבערג, י. שיעראקאוויקי,
א. מ. ווארשאוויקי, דוד בוקיעט, ס. פרייליך,
יעקב יונגסטער, בנימן שפיגל, העראגיס שיק און
הערש זייבערט - טרעט ד"ר רובין צו צום בעריכט.
פונ'ם בעריכט איז צו זעהען, אז אין לויפענ-
דען יאהר האט די געזעלשאפט „ביקור-חולים“ ער-
טיילט מעדיצינישע-הילף פון 4087 פאלען ארויס-
געבען כמעט 6000 רפואות און היילס-מיטלען
אין 4000 פעלער ארויסגעגעבען נארהונגען-מיטלען:
אין אוודראוויסקא זענען געווען 431 פערזאנל
11,000 ערהאלטענע-טעג. דער בילאנס פון דער
געזעלשאפט האט לויטן פראטאקאל פון דער רע-
זולטאט-קאמיסיע אויסגעמאכט 156,053 זאטעס.
דער בעריכט-געבער שטרייכט אונטער דעם
שלאכטען מאטעריעלען מצב פונ'ם פערזאנל און

צוויי יידישע בחורים

געהען צו פוס ארום פוילן.
אין אונזער רעדאקציע זענען נעכטען געווען
צוויי סימפאטישע יונגע בחורים-שילער פון צע-
בערג. דער 19-יאהריגער יוליוש העלוויל און דער
18-יאהריגער ערווארד פאנצער, וועלכע האבען
געוואלט ארויסווייזען זייער דרייסטיקייט און מיט
אין מאכען א רייע אויף ראדערען ארום פוילען.
זיי זענען מיטגלידער פון לעמבערגער ספארט-פער-
אין „חשמונאי“. זיי זענען ארויסגעפארהן, נאך בארד
הינטער לעמבערג און זיי איין ראדער צובראכען
געווארען און פון דעמאלס אן געהען די בחורים
צו פוס ארום פוילען. זיי זענען ארויסגעגאנגען
דעם 3-טען יולי און אזוי געהען זיי פון שטאט
צו שטאט ביז זיי וועלען צוריקקומען אין זייער
היימאט-שטאט לעמבערג. די יונגע ספארט-לייט
פיהלען זיך זעהר גוט.

צו דער אויפמערקזאמקייט פון

יודען, וואס וואנדערן קיין קעלן

דער הילף-פערזאנל צו שטיצען די דורכוואג-
דערענדע יודען אין קעלן האט זיך געווענדעט צו
אונז מיט א ביטע אויפמערקזאם צו מאכען אלע
הינגעלייט, וואס קומען אויף אונזערע-אלען און
קיין קעלן און דייטשלאנד בכלל, אז זיי קענען
ביים בעסטען ווילען נישט געשטיצט ווערען דורך
דעם דערמאנהאטען פערזאנל. די דייטשע פאליציי
שאפלייט בשום אופן נישט די דאזיגע עמיגרע-
ציע אהן לעגאלע דייטשע דאקומענטען און זיי
ווערען אהן ריקויזט אפגעשטעלט צוריק צו דער
פאלישער גרעניץ, וואו ס'ווארט אויף די דאזיגע
יינגעלייט גרויסע אונגעהויערליכקייטען. די דיי-
טשע פאליציי איילט זיך נישט מיט צושטעלען די
ארעסטירטע צו די גרעניצען, נאך האלט זיי
לענגע וואכען אין תפיסות, וואו די ארעסטאנטען
שטעהען אויס גרויסע צרות, און וויפיל יונגעלייט
פון די „גליקליכע“ וואס זענען אויף דער פריי-
שלעפען זיך ארום פון איין שטאט צו דער אנדער-
ער און קענען נישט געמוגען קיין מקום מנוחה.
דער דערמאנהאטער פערזאנל העלפט נאך דאן די
עמיגרענטען מיט א בילעט א היימצופארהען.
דער הילף-פערזאנל ווארענט דעריבער די
יידישע יונגעלייט, אז זיי וואלען נישט אזוי לייכט
אונטערגען פערלענען ווערע היימאטס-ערטער.

געהיימנישפילע שאנסען.

(2) נעכטען נאכמיטאג זענען געבען דער
קירך אין כאני פארבייגעגאנגען די דריי קאלעגען
סטאניסלאוו גראיעצקי, סאוווערי צעלאטשינסקי און
ס. קוליקאוויקי. פלוצלינג האבען זיך דערהערט
עטליכע שאנסען און גראיעצקי איז אומגעפאלען
אויף דער ערד, בעיגענדיג זיך מיט בלוט. ס'איז
אלארמירט געווארען די פאגאטאזיע, וועלכע האט
פאסטגעשטעלט ביי דעם פערזאנל-דעטען א סימפ-
וואנד אין קארן. אין א גוסט'דיגען צושטאנד האט
מען איהם אגעפיהרט אין סאנאטאק'ס שפיטאל.
די פאליציי האט אונטערגענומען א גענערגי-
שע אויספארשונג.

דער פע"ן-קאנגרעס אין אסלא. אינטערוויו מיטן שליח פון יודישען פע"ן-קלוב אין ווילנע יוסף אפאטאשו.

דאס פראבלעם פון שילדער און לעהרער.

נאכדעם וואס אירע אידן (אונגארן) אין אפילו נע-
קומען צו מיר ווי בעקלעך, און פאר אירע האט
אויסגעפאלן אן עקסטרעם פאלאך, ס'איז נאך, דער
דריטער ארגאן פון דער פע"ן-קאנגרעס, און
רעס ענגלישע, און פראנצויזישע, בולגערישע, און
אנדערע נאמען, דערשטייען, דער אינטערנאציאנאלער
ליגער פארקאנסער פון דעם יודישען פע"ן-קלוב
אין אפילו געווארען א פראצעדענס, וואס האבען
געוואלט אויסגעבן דער שטאלערנער און אהנסקא
ליגער קלובען, בען האט אבער אפגעווארפען די
פראצעדענס פונעם יאגא פארקאנסער קלוב, און
א וועלטסשטענדער פארשטעלערשאפט, דאנען
אנערקענט די נאטענדיקייט פון א בעוועגונג
אחטראלישע קלוב, צוליב דעם ספעציעלען קא-
ראקטער פון אחטראלישע קאנטענענס.
וואס זענען די קאנקרעטע רעזולטאטען
פונעם אסלא-קאנגרעס?
— פאר אונז, יודישע שריפטשטעלער —
זאגט ה' אפאטאשו — זענען כמעט אלע אונגער-
מענט בעשלוסען פון גרויסער וויכטיגקייט, ס'וועט
אויס געשריינען פונעם פע"ן-קלוב א שווערע פאר-
ווערק און ביבליאגראפיע פון די קלענערע פעלקער,
די פע"ן-קלובען וועלען קאנסעראוירען די איבער-
ראטערן, מען וועט שטרעבען, און אין שריפטשטע-
לער און רעקאמענדירען זיי פאר אנדערע ליטע-
ראטורע, מען וועט שטרעבען, און אין שריפטשטע-
לער וואס פאר האבען דעם זעלבען איבערגעזעצט,
פארהאן שוין א פערסאנאליטעט פארקאנט ארויס-
געבן, און אירע אידן (אונגארן) אין אפילו נע-
קומען צו מיר ווי בעקלעך, און פאר אירע האט
אויסגעפאלן אן עקסטרעם פאלאך, ס'איז נאך, דער
דריטער ארגאן פון דער פע"ן-קאנגרעס, און
רעס ענגלישע, און פראנצויזישע, בולגערישע, און
אנדערע נאמען, דערשטייען, דער אינטערנאציאנאלער
ליגער פארקאנסער פון דעם יודישען פע"ן-קלוב
אין אפילו געווארען א פראצעדענס, וואס האבען
געוואלט אויסגעבן דער שטאלערנער און אהנסקא
ליגער קלובען, בען האט אבער אפגעווארפען די
פראצעדענס פונעם יאגא פארקאנסער קלוב, און
א וועלטסשטענדער פארשטעלערשאפט, דאנען
אנערקענט די נאטענדיקייט פון א בעוועגונג
אחטראלישע קלוב, צוליב דעם ספעציעלען קא-
ראקטער פון אחטראלישע קאנטענענס.

דער געוויסער סאכער פון די "פאליטישע
העלערער, וואס האט זיך אקארעט צוריקגעקערט
פון דעם פע"ן-קאנגרעס אין אסלא איז איצט אן-
געקומען קיין ווילנע.
וואס פאר א סאכער האט זיך דער געוויסער סאכער
געוויסער סאכער אין דער העלט? —
— זיין סאכער — דער געוויסער סאכער האט זיך
געקאנט מיט אונזערע קלאסיקער, פארט איז נאך
געקאנט פון א ריזע הערער פון אבער און
שולדעליכע און מענדעלע ווענען נאטענדיקייט
געלייגטע שרייבער. פון די מאדערנע יודישע שרי-
בער איז פארט פאפולער שלום זיין, וואס
פון נאכט"א איז דאך געשפילט געווארען אויף אלע
פונעם פון דער העלט. ער איז אקארעט געווארען
אין אסלא 68 מאל נאכאנאנד, ביי אויספערקויפטע
היזער, א קלענערע ערפאלג האט געהאט דער
רעכט, וואס איז וועגן פערשטענדיק פאר
נאטענדיקייט. מען האט אבער שטארק געלייגט די
אינטערנאציאנאלע רעזולטאטען, אונזער יודישע פער-
אין א געוויסערע סטילער מיטגליד פון דעם פע"ן-
אינטערנאציאנאל, מיר האבען צו אירע אידן
אויף זיין ענגלישער אדער פראנקרעדי. אונזער "פע"ן-
נאט"א האבען ארויסגעווארפען א סאכער; זיין ווענען
פערשטעל געווארען דורכ'ן סעקרעטאריאט פון קאנ-
גער, און אירע אידן (אונגארן) אין אפילו נע-
קומען צו מיר ווי בעקלעך, און פאר אירע האט
אויסגעפאלן אן עקסטרעם פאלאך, ס'איז נאך, דער
דריטער ארגאן פון דער פע"ן-קאנגרעס, און
רעס ענגלישע, און פראנצויזישע, בולגערישע, און
אנדערע נאמען, דערשטייען, דער אינטערנאציאנאלער
ליגער פארקאנסער פון דעם יודישען פע"ן-קלוב
אין אפילו געווארען א פראצעדענס, וואס האבען
געוואלט אויסגעבן דער שטאלערנער און אהנסקא
ליגער קלובען, בען האט אבער אפגעווארפען די
פראצעדענס פונעם יאגא פארקאנסער קלוב, און
א וועלטסשטענדער פארשטעלערשאפט, דאנען
אנערקענט די נאטענדיקייט פון א בעוועגונג
אחטראלישע קלוב, צוליב דעם ספעציעלען קא-
ראקטער פון אחטראלישע קאנטענענס.

די רעזולטאטען וואס זיין ווענען
געווען צייט, דאס פארט בייט סוף פון שילדער-
נען געווארען אן אפאטע ערשיינונג, וואס דאס
ווערען עפידעמיע, אויב עס וועלען נישט אויס-
געהאט ווערען הייבן די עקס-קאנטע, און עס ווע-
לען נישט אנטקענען ווערען, אלע מיטלען כדי צו
אויסווארפען די דאזיגע ערשיינונג מיטן גאנצן
ביי דעם איינציגן מאמענט איז, אירעגולער, און
אויף אלע דאס א הייז: יעדער פאלג איז אן איינ-
זיגערע אויסגעטייטשט און שיער נישט געווען
פערטיגט מיט דער גאנצ-מלחמה צייט, ווען דאס לע-
בען איז נישט נאכאנאנד, און די בעסטיאליש-
קייט האט א שלימה אויף גרויס און קליין, און —
וואו ווי עס קריסטעלט זיך, וואו יודעס וואו...
פערשטעט זיך, איז עס א פערזענלעכע, א
היידן, און אפער א טרייסט.
קיין לעזונג פון דעם ניי-ענטשטאנדענע פרא-
בלעם איז עס נישט.
און דאס פראבלעם איז א הארבע, א ממשות-
דיג.
די פראגע פון דערציילונג פון ניי-עס מענט-
שן די ניי-עס-בעדענדיגונגען —
דאס אויסגעווארפען די געוועזען און פער-
העלטענע צווישען ניי-עס לעהרער און ניי-עס
הילדער, וואס די פראקטיק ווייזט אונז אויס, אז
די געוועזען און די פערהעלטענע האבען זיך
נאכאנאנד געווייזט, און אנטשטאט א פערזענלעכע און
געוועזענע פאקטאז זענען ענטשטאנד צוויי גע-
עס איז אויסגעווארפען א ניי-עס גרויסע מיט-
פערשטענדיג, וואס מיר ווי צום שנעלסטען אויף
געקערט ווערען:
ווי-וואו קאן עס געשעהן, אז פאר "נישט-
געוועזענע" אפגעווארפען וואס זיך מינדעריי-
גע קינדער פערטיידיגען מיט ברוינענע, וואס
מאכען אפסטרוקציעס, פאסטען די ערציהער —
לערנען ווי דאך-אין?
אדער — נאך פשוטער בענען וועלכעסטאנד?
ווי איז עס מעגליך, און וואס האט געבראכט
דערצו?
כדי צו געבען דערויף א קלארערע צענטער,
דאך מען נישט וויין ספעציעל ווייטזעטיג, און א
יודע הכל אין די ענינים פון אנטעמינער פערזענלעכע
אויף דער פערזענלעכער דערשיינונג טרעפן
מיר זיך דאס רוב אן אין פולדען, און אין דער
הינזיכט ווענען אונז גוט בעקאנט די פערהעלטענע:
די דערציילונג פונעם קינד איז אונזער שולד
אין ווייט נישט קיין הומאניטארישע, ווייט נישט
קיין פיי-פיהלענדע, קיין נשמה'דיגע, נאך א
דורכאויס-הומאניטע, אנטע-געוועזענע.

ביד חזקה — דאס איז דער קאזוס, מיט וועל-
כען דער דערציהער פיהרט אירע דאס קינד אין
לעבען, און דאס קינד האלט אן צו בעטראכטען
ארום זיך פון דעם שטאנדפונקט פון דער שטארקער
מיסט, וועלכע לערנט איהם צו האלטען די פערזע-
און אויך די בייס.
פאר דער געוועזענער נשמה, וואס דאך צו
זיין אין געוועזענע גוף — פאר דעם ווערט נישט
געווארנט.
עס ווערט נישט געווארנט דערפאר, ווייל דער
בעל דאגה, דער לעהרער איז אין רוב מנין ובנין
צליין הינטערשטעליג, און ארייט אין מיל סאלען
אין בעמייטען לאנד לויט די פרינציפען פון אלט-
צארישען לעהרער-קריסטן פערזענלעכע.
דער לעהרער איז נישט געוואקסען מיט דער
צייט און מיט די ניי-עס בעדענדיגונגען, ער איז פון
צום בעוואונדערען נישט עלאסטיש, און — אז דער
שילדער ווערט דערשטיקט, און זיינע איינעלסטע
יונגע, וואס ער געוואלט געפיהלען אין דער טעמפל-
מאספערע, זוכט ער אן אויסגאנג אין וועלכעסטאנד
און מארד.
דאס פראבלעם איז א הארבע, א ממשות-
דיג.
די פראגע פון דערציילונג פון ניי-עס מענט-
שן די ניי-עס-בעדענדיגונגען —
דאס אויסגעווארפען די געוועזען און פער-
העלטענע צווישען ניי-עס לעהרער און ניי-עס
הילדער, וואס די פראקטיק ווייזט אונז אויס, אז
די געוועזען און די פערהעלטענע האבען זיך
נאכאנאנד געווייזט, און אנטשטאט א פערזענלעכע און
געוועזענע פאקטאז זענען ענטשטאנד צוויי גע-
עס איז אויסגעווארפען א ניי-עס גרויסע מיט-
פערשטענדיג, וואס מיר ווי צום שנעלסטען אויף
געקערט ווערען:
ווי-וואו קאן עס געשעהן, אז פאר "נישט-
געוועזענע" אפגעווארפען וואס זיך מינדעריי-
גע קינדער פערטיידיגען מיט ברוינענע, וואס
מאכען אפסטרוקציעס, פאסטען די ערציהער —
לערנען ווי דאך-אין?
אדער — נאך פשוטער בענען וועלכעסטאנד?
ווי איז עס מעגליך, און וואס האט געבראכט
דערצו?
כדי צו געבען דערויף א קלארערע צענטער,
דאך מען נישט וויין ספעציעל ווייטזעטיג, און א
יודע הכל אין די ענינים פון אנטעמינער פערזענלעכע
אויף דער פערזענלעכער דערשיינונג טרעפן
מיר זיך דאס רוב אן אין פולדען, און אין דער
הינזיכט ווענען אונז גוט בעקאנט די פערהעלטענע:
די דערציילונג פונעם קינד איז אונזער שולד
אין ווייט נישט קיין הומאניטארישע, ווייט נישט
קיין פיי-פיהלענדע, קיין נשמה'דיגע, נאך א
דורכאויס-הומאניטע, אנטע-געוועזענע.

מאדנע פרנסות פון וועלכע יודישע ארימע לייט מאכען א לעבען אין ריגע.

נעהט אראפ, עפענט דאס טירעל און רופט ארויס
דעם מאן פון אינווייניג און — קריגס די פאר-
דאלער.
פערשטעט זיך, אז די העלפט פון דער ריי-
נער, "פרנסה" בעקומט דער שאפער
זען דער בעניגען הויכט זיך שוין אן צו
גרויען, און די נאמען הייבן אן ליכטיג צו ווערען.
פערענדיגט זיך דער "ארייטע" סאך, פון די "שרד-
פערזעהער", און זי געהן אלע דריי פון די פער-
שירענסטע ווינקלעך צו דעם ארט, וואו ווי האבען
אפגעכאט זיך צו טרעפן.
אנדערע מאל, שוין אויפן זעג צו דעם
סרעפאנט, מאכט זיך אויך א קליין געשעפטעל
אויסגען, ווי די פרייער, ער וועט צום ביישפיל,
ווי א יונגער וונגעל בענליש א פרייליך און צאט
איהר אריין אין דעם טויער פון איהר הויז, דער
"שרויפנעזעהער" ווארט אפ פון דער פערליכער
באדורל וועט זיך געווענען מיט וויין דאמע און נאך,
דעם, ווי זי שוין אריין אינווייניג און ער געהט
מיט פרייליכע, שטאלע און צופרידענע טויט אד-
פערץ נאם, געהט ארויס צו איהם דער "שרויפנע-
זעהער" פון וויין בעהעלטענע און פערשטעלט איהם
וויין וועג.
דער באדורל ווערט א דערציטערטער, און
דער חברה'לעך געהט הארט צו צו איהם, שטעלט
זיך אוועק פאר וויין נאך און זאגט מיט א שטרענגער
שטייט:
— דו צוזעק, איינער ווי וואססטו דאס ארום?
געווען מיט מין שוועסטער?
דער צושראקענער "וועק" געהט שטאלען
און זיך פערענטפערען, אז ער איז נישט שולדיג
אין קיין זאך, אז ער איז צופעליג בעקאנט געווארען
מיט דעם טירעל, אז ער איז ווער גליקליך זיך
צו בעקענען מיט איהר ברודער און אז ער מיינט,
לחילה, נישט קיין שלעכטס, אבער איהר ער בעווייזט
זיך נאך צו דערמאנען, כאטש ער שוין א ווען
איבערן פנים, אז דאס בלוט דערלאנגט איהם א
שפריץ פון נאך. ער האלט זיך אן פעטען ביי א
גול, ער וואלט איהם נישט שלאגען און וואלט איהם
לאגען געהן, און זאגט איהם צו, אז מעהר וועט
ער נישט ארומגעהן מיט וויין שוועסטער, און דער
ברודער זאגט:
— גערעק, אז איך וועל דיר נאך אפאל
ווען מיט מין שוועסטער, מאך איך דיר מיט א
קאפ קרעזער! און דערווייל גיב מיר אויסליי-
גער, ווער ווייט, וואס דו האסט, שוין דארטען
געטן פאר א שווייגערע!
דער באדורל פערט וויין... ער הערט אז
ס'וועט אויסגעהן צו געלד, און ער געהט אויס
לערנען, די קעשעטע ביי וויין, קיין גרויסע אפער-
ווענען דארטען געוועהנליך נישטא. אבער דעם "שרד-
פערזעהער" פראקט מיט קיין זאך נישט, אלץ
איז נאך, ווי עפענטען ער געהט צו דאס קליינעלע,
לאזט דעם צופולטענע וונגעל אפ און אלץ
געהט ער זיך הייטער וויין וועג, זיך טרעפן מיט
זיינע ברודער.

וועלט איהר, מין ראטע, ווי איהר האט
זיך אויסגענענט נאך ארויס און אומנישט, איך מין
דאך חילה נישט אויפער שלעכטס, איך האב נאך
געזאגט, אז ווען איינער מאן וואלט זיך דערווייטען
ווענען דעם, וואו איהר וועט היינט געווען...
זען מען וואלט זיך דערווייטען ווענען דעם אין דעם
פערזעהער, וואו איהר וויין פערזעהער, וועט זיך
דאך אפסטן מעשיות...
איצט איז שוין דער צאך פון דער פרוי
אזעק, ווי וועט, אז זי קאן דא מיט פעס גארנישט
מאכען, ווי וויינט מיט ביטערע פערזעהער, דער יונג-
געראט, וואס איז מיט איהר געוואנגען, לויפט צו
אבער ווי אלץ וואגט איהם, ער וואלט אזעקעגעהן
און דארטען דארטען, וואו ער איז פרייער נע-
געשטאנען, פאלד קומט זי צוריק צו און נאכדעם,
ווי זי וויינט זיך אויס, געהט זי זיך צום ביישפיל
פרייען ווענען פראקטישער פון מענער, און ווי דער-
פיהלען גלייך, וואס ס'איז נאטענדיק.
— נג, רערס ווי — וואגט שוין נאכער, ווייפל?
— דאס וואלטן מיר דא רעדען א סך —
זאגט דער "שרויפנעזעהער" מיט גרויסע העלפליכ-
קייט — צוליב דעם, וואס איך שוין איך וועהן,
ווייל איהר וועט דאך א בעוואוסטע פילאנטראפיע,
וועל איך ביי איך קיין סך נישט געהמען, אין
נאמען צוויי הונדערט דאלאר.
נאך א לענגערער רינגער ווערט דאס "גע-
שעפט" אפגעשלאסען: דער "שרויפנעזעהער" גיט
אזעק רייכער מיט הונדערט דאלאר און די דאמע
געהט אזעק צוריק צו איהר קאמאליע און זי
פרייט זיך, וואס א דאך די הונדערט דאלאר וועט
זי אויסווייזען א סאקאנאל.
דער ריטער ברודער און שוואג פון דער
קאמאליע, לעג האט נאך אנדער-אדער אפרייט.
וויין ארייט בעשטעהט אין דעם, וואס ער האט
געשלאסען אן אפאטאשו מיט א נאנענער חברה טעקס-
שאפערס און ער שטעהט אפ דעם נאנענער פרייד
ליינענדיג ווענען די פערקאנס, און ווען איך איינער
א טעקס וועט זיך אריין אפארעל, וואס ער רעד-
קענט גלייך אין זי, אז זי שפילען א ליגע ליבע,
וועט ער זיך אויך צו צו דעם שאפער, פארהט מיט
דער טעקס מיט, און דורך א ספעציעלער טרייבעל,
וואס ער געהט מיט זיך מיט, און וועלכע ער
זייעט דורך פ ווערט אינווייניג פון דער טעקס,
ווערט ער זיך אין אן אלץ, וואס דאס פארעל
רעדט צווישען זיך און פון די ריי ווערט און
נאך מעהר פון דעם שווייגען ווערען און פון אלץ,
וואס זי טוען דארטען, פערשטעט ער, ווי עס
האלט ביי זי, וואס פאר א מענשען זי ווענען
און אלץ, וואס ער האט נאטענדיק צו ווייטען, און
ווען ער ווייטען שוין אלץ, וואס ער האט נאטענדיק,
היינט ער דעם שאפער אפגעשטעלען די טעקס, ער

און ער וויל שוין צוריקגעהן צו וויין דאמע.
אבער דער "שרויפנעזעהער" האלט איהם אפ
מיט א פריינדיכען שטייכלע און זאגט ווער העלפליך:
— מין דאגה איז עס אפילו נישט, אבער
דאס איז די דאגה פון איינער פרוי, ווי מיינט איהר
אז זי וועט זיך דערווייטען ווענען דעם, וועט זי איך
געבען א קוש אין שטערען?
— נג, איז וואס איז די אינטערעסע שורה?
הויבט זיך יעדער אן צו ווערען.
— די אינטערעסע שורה איז, אז אויב איהר
וויילט, איינער פרוי וואלט זיך נישט דערווייטען וואו
און מיט וועמען איהר וועט געווען היינט אין אונזער
דארט איהר געבען פאר ארייטע לויט הונדערט
דאלאר, און דער ארייטע ביי איך טאק.
יענער פאסט זיך אן פארן קאפ, מען נעמט
זיך רינגען, און דער סוף איז, אז דער חברה'לעך
בעקומט פונציג דאלאר אן וואגט צו צו מאכען
א שווייג, א העלפט פון געלט גיט ער אזעק דעם
קלענער.
אין א ווילע ארום געהט פון דעם רעכטאראן
ארויס אן אנדער פארל, איצט איז די פרוי א
דאמע פון א יאהר פונציג יאר, דער מאן איז א
יונגעל פון א יאהר צוואנציג, דער "שרויפנעזעה-
ער" געהט ווי נאך עטליכע טויט, נאכדעם געהט
ער אראפ פאר דער דאמע דעם האט, ענטשול-
דיגט זיך פאר איהר און וואגט איהר וועהר העפ-
ליך, אז ער האט מיט איהר נאטענדיק צו רעדען
וועהר א וויכטיגע זאך, ווי וואלט אויף א פאר מינד-
טען מיט איהם אזעקעגעהן אן א ווייט,
זי דאמע קוקט איהם אן מיט פערזעהערונג
און פערזעהערונג צונויך, אבער זי געהט מיט איהם
אן א ווייט, ווייל א פרוי איז דאך וועהר נייער
און איהר מאסערט דער געדאנק ווענען דעם, וואס
א פערמער מאן דאך איהר האבען אויף ריי-
נענער.
ווען זי שטעהט שוין אויפן ווינקל, וואס
ער צו איהר וועהר העלפליך:
— מין געהערט דאמע, איך וועה, אז איהר
ווייט וועהר א שוועגער-און א סעמפערעמענטפולע
פרוי, און עס איז קיין וואונדער נישט, וואס איהר
האט זיך אויסגעקליבען יענעם רייזענער יונגען
סאך, מיט וועמען צו פערברענגען די צייט.
איינער אלטער מאן איז פאר איך נישט קיין פאר,
און איך פיהל מיט איך מיט מיט מין נאנענע
הארצען.
וואס האט איהר איך צו מיטען אין
מינע געשעפטען? איהר אויפערשעהטער איי-
נער! — שרייט די פרוי אין גרויס אייפערענדיג
און פערמערט זיך צו געבען דעם, "אונפערשעהטען
יונג א פראקט, אז די אויגען וואלטן איהם ארויס-
קריכען.

אבער יעדער רעדט זיך אזעק צו דער
רעכטער צייט און מירט אויס דעם פאסט, פון
וויין פראקטיק הייסט ער שוין, אז פרויען ווענען
וועהר הייזט, און אז נאך זיינע ערשטע ווערטער
דאך ער אלעמאל דערמארטען א פאסט, ער רעדט
ווייטער מיט א העלפליכען שטייכלע;
אבער יעדער רעדט זיך אזעק צו דער
רעכטער צייט און מירט אויס דעם פאסט, פון
וויין פראקטיק הייסט ער שוין, אז פרויען ווענען
וועהר הייזט, און אז נאך זיינע ערשטע ווערטער
דאך ער אלעמאל דערמארטען א פאסט, ער רעדט
ווייטער מיט א העלפליכען שטייכלע;
אבער יעדער רעדט זיך אזעק צו דער
רעכטער צייט און מירט אויס דעם פאסט, פון
וויין פראקטיק הייסט ער שוין, אז פרויען ווענען
וועהר הייזט, און אז נאך זיינע ערשטע ווערטער
דאך ער אלעמאל דערמארטען א פאסט, ער רעדט
ווייטער מיט א העלפליכען שטייכלע;
אבער יעדער רעדט זיך אזעק צו דער
רעכטער צייט און מירט אויס דעם פאסט, פון
וויין פראקטיק הייסט ער שוין, אז פרויען ווענען
וועהר הייזט, און אז נאך זיינע ערשטע ווערטער
דאך ער אלעמאל דערמארטען א פאסט, ער רעדט
ווייטער מיט א העלפליכען שטייכלע;
אבער יעדער רעדט זיך אזעק צו דער
רעכטער צייט און מירט אויס דעם פאסט, פון
וויין פראקטיק הייסט ער שוין, אז פרויען ווענען
וועהר הייזט, און אז נאך זיינע ערשטע ווערטער
דאך ער אלעמאל דערמארטען א פאסט, ער רעדט
ווייטער מיט א העלפליכען שטייכלע;
אבער יעדער רעדט זיך אזעק צו דער
רעכטער צייט און מירט אויס דעם פאסט, פון
וויין פראקטיק הייסט ער שוין, אז פרויען ווענען
וועהר הייזט, און אז נאך זיינע ערשטע ווערטער
דאך ער אלעמאל דערמארטען א פאסט, ער רעדט
ווייטער מיט א העלפליכען שטייכלע;
אבער יעדער רעדט זיך אזעק צו דער
רעכטער צייט און מירט אויס דעם פאסט, פון
וויין פראקטיק הייסט ער שוין, אז פרויען ווענען
וועהר הייזט, און אז נאך זיינע ערשטע ווערטער
דאך ער אלעמאל דערמארטען א פאסט, ער רעדט
ווייטער מיט א העלפליכען שטייכלע;
אבער יעדער רעדט זיך אזעק צו דער
רעכטער צייט און מירט אויס דעם פאסט, פון
וויין פראקטיק הייסט ער שוין, אז פרויען ווענען
וועהר הייזט, און אז נאך זיינע ערשטע ווערטער
דאך ער אלעמאל דערמארטען א פאסט, ער רעדט
ווייטער מיט א העלפליכען שטייכלע;
אבער יעדער רעדט זיך אזעק צו דער
רעכטער צייט און מירט אויס דעם פאסט, פון
וויין פראקטיק הייסט ער שוין, אז פרויען ווענען
וועהר הייזט, און אז נאך זיינע ערשטע ווערטער
דאך ער אלעמאל דערמארטען א פאסט, ער רעדט
ווייטער מיט א העלפליכען שטייכלע;
אבער יעדער רעדט זיך אזעק צו דער
רעכטער צייט און מירט אויס דעם פאסט, פון
וויין פראקטיק הייסט ער שוין, אז פרויען ווענען
וועהר הייזט, און אז נאך זיינע ערשטע ווערטער
דאך ער אלעמאל דערמארטען א פאסט, ער רעדט
ווייטער מיט א העלפליכען שטייכלע;
אבער יעדער רעדט זיך אזעק צו דער
רעכטער צייט און מירט אויס דעם פאסט, פון
וויין פראקטיק הייסט ער שוין, אז פרויען ווענען
וועהר הייזט, און אז נאך זיינע ערשטע ווערטער
דאך ער אלעמאל דערמארטען א פאסט, ער רעדט
ווייטער מיט א העלפליכען שטייכלע;
אבער יעדער רעדט זיך אזעק צו דער
רעכטער צייט און מירט אויס דעם פאסט, פון
וויין פראקטיק הייסט ער שוין, אז פרויען ווענען
וועהר הייזט, און אז נאך זיינע ערשטע ווערטער
דאך ער אלעמאל דערמארטען א פאסט, ער רעדט
ווייטער מיט א העלפליכען שטייכלע;
אבער יעדער רעדט זיך אזעק צו דער
רעכטער צייט און מירט אויס דעם פאסט, פון
וויין פראקטיק הייסט ער שוין, אז פרויען ווענען
וועהר הייזט, און אז נאך זיינע ערשטע ווערטער
דאך ער אלעמאל דערמארטען א פאסט, ער רעדט
ווייטער מיט א העלפליכען שטייכלע;
אבער יעדער רעדט זיך אזעק צו דער
רעכטער צייט און מירט אויס דעם פאסט, פון
וויין פראקטיק הייסט ער שוין, אז פרויען ווענען
וועהר הייזט, און אז נאך זיינע ערשטע ווערטער
דאך ער אלעמאל דערמארטען א פאסט, ער רעדט
ווייטער מיט א העלפליכען שטייכלע;
אבער יעדער רעדט זיך אזעק צו דער
רעכטער צייט און מירט אויס דעם פאסט, פון
וויין פראקטיק הייסט ער שוין, אז פרויען ווענען
וועהר הייזט, און אז נאך זיינע ערשטע ווערטער
דאך ער אלעמאל דערמארטען א פאסט, ער רעדט
ווייטער מיט א העלפליכען שטייכלע;
אבער יעדער רעדט זיך אזעק צו דער
רעכטער צייט און מירט אויס דעם פאסט, פון
וויין פראקטיק הייסט ער שוין, אז פרויען ווענען
וועהר הייזט, און אז נאך זיינע ערשטע ווערטער
דאך ער אלעמאל דערמארטען א פאסט, ער רעדט
ווייטער מיט א העלפליכען שטייכלע;
אבער יעדער רעדט זיך אזעק צו דער
רעכטער צייט און מירט אויס דעם פאסט, פון
וויין פראקטיק הייסט ער שוין, אז פרויען ווענען
וועהר הייזט, און אז נאך זיינע ערשטע ווערטער
דאך ער אלעמאל דערמארטען א פאסט, ער רעדט
ווייטער מיט א העלפליכען שטייכלע;
אבער יעדער רעדט זיך אזעק צו דער
רעכטער צייט און מירט אויס דעם פאסט, פון
וויין פראק

יולי

2

זון-אויסגאנג 3.20
זון-אויסגאנג 7.59

מאנאט

ד

חמ"ח תרפ"ח

ווער איז שולדיג אין שטרייך פון דער קראנקען-קאסע. אויפסלערונג פון די פארמאצעוטישע.

מיר נישט דערמאנען, עס איז נישטא קיין שום
פאך און דער וועלט, וואס וואל אונז צווינגט צו
צוגעבן עפעס פארמאט נישט קיין קאנסולירטע
און איבערגעפירטע פארם נאך, און די רפואות
זענען בעסערס פאר אונזערע אייגענע פרויען,
קינדער ברידער און שוועסטער.

מיר ערקלערען קאנסעקווענציעס און די קראנקען
מיט איהר פערזענלעכע זיין אונז צווינגט צו פאר-
שונגען. מיר האבען נישט אפגעגעבן איינערע
פאר יארהען א פאך, מיר האבען נישט גענומען
קיין אונזערע פארמאטעס, פרי צו פראפאגירען און פאר-
שען אונזער ארבעט און אונזער געזונט. מיר
וועלן נישט געבן אונזערע מעדיצין פאר קינדער.
מיר האבען נישט געוואלט אונזער ארבעט,
ווייל די פערזענלעכע קען חס ושלום אנדערע
די שטעלעס פון עטליכע אונזערע חברים, ווייל עס
פעהלען סיידישע פארמאטעס. איבערגעפירטע
דער ווערדערעקסאר דער שוועסטער און אונזער
ווען, און די רפואות, וואס וועלן אין פאלאנגע ציי-
טן גענומען ווערען, וועלן פונקט ווערען, נאך און
וועלן פאן אונז און עס וועט בלייבען דעם מען
אויסגעטען.

אונזערע צו ליטווישען הויף די אונזערע
האט די קראנקען אונזערע גענומען אונזער
רעסעס. ווי האט עס אונזער פון די שטעלעס העכער
100 פארמאטעס פון 3 אפטיקע, וועלכע האט
בען ווי עס אונזער און צו ארבעטען און דערנאך
האבען מיר פון דער ארבעט אונזערע פארמאטעס
פערזענלעכע פון די איבערגעפירטע 3 אפטיקע.

איצט וואל די געוועזענע אונזערע
וועמענס צו עס און די געוועזענע און צו האט
רעכט די קראנקע צו פיהרען ווייטער די קאנסע-
נציע, צוליב איהר נישט באפרידעטע אפטיקע,
ווייל איהר פאסט נישט צוריקצוגעבן אונזערע
פערסע פערזענלעכע, אונזער צו אונזער מיר צו
סרעטען צו ארבעטען צו, אונזער פון צעהנליכער
סווענער אונזערע ברידער און שוועסטער און
נישט אונזער געזונט.

אין די אפטיקע א בונדען פארם מיט 10 רעצעפ-
טען, 5 פאר רעצעפסענע סענען און 5 פארמאטען
פאר קינדער נוסעריס: נוסער 1, נוסער 2, א.א.
א.ו.ו. 5 פאר רעצעפסענע און 5 נוסער, פאר
קינדער. דער קראנקע נעמט צו צו איינעם פון
פערזענלעכע און וואס איהר און:

— וויס וואו עס און נעמט 10 גרויסע פאר-
לענע, מיטשט צונויף און ווי לויט די נוסער צו
30-50 רעצעפסענע מיט אפטיקע און נישט צו
די מיטען פון די פארמאטעס.
רעס הייסט, צו מילדער, וועלכע פאקען וואס, צו
רעסענע מענשען וועלכע האבען קיין אנהאנג נישט
אונזערע שרייבען, ווענען א רעצעפס איבערגעפירטע
און דאך אפגעפירט, ווי וועלן פונדערגעטען פון
די פאלאנגע און פלעשלעך און אפטיקענען די נוסער,
צו די רעסענע האט מען אונזערע געגעבן
א צווייטען צירקולאר, און אונזערע צו שרייבען
פאר א מענשען א רעצעפס לויט ווי אונזערע
לויט ווינע יארהען, לויט ווינע איבערגעפירטע פרויען
און נישט צו בערעפערענען, וואל דער רעסענע
שרייבען נאך איינע פון די 5 צוואנציגסטע
רעצעפסען און אונזערע דעם רעצעפס, און שרייבען
א נוסער 1, 2, א.א.ו. וואס וועלכע מיט קינד-
ער, וואס די רעסענע גענומען איבערגעפירטע,
וואס די וואס צירקולאר צווייטע און אפטיקע
אונזער ווי געוואלט, די רעסענע האבען דאס און
גענומען, אונזער מיר פארמאטעס צוועהנליכער,
וואס פאר א פאלאנגע עס איז געווארען און די
רעסע 2-3 טעג, וואס מען האט דאס געמאכט,
ווי וואו די מעדיצין פלעגט אונזערע געגעבן ווערען
און קיין שום קאנסעקווענציעס — האבען מיר גלייך ער-
קלערט דער קראנקע, און ווי ווייטער ארבעטען
וועלן מיר נישט! מיר ערקלערען: עס איז א שרפה
און מיר ווענען פערזענלעכע, מיר ווענען גרויס צו
ארבעטען טאגאנאכט נישט און 2, נאך און
4 וואס אונזער מיר וועלן צושטעלען די פערזענלעכע
רפואות איבערגעפירטע (נאכטליך דאך די קראנקע,
פאר די איבערגעפירטע איבערגעפירטע (נאכטליך), נאך
און פאלאנגע איינפיהרען און די אפטיקע וועלן

אין צוואנציגסטע מיט דעם שטרייך פון פאר-
מאטעס אונזער לאדער קראנקע קאנסע, האט
בען מיר פון די פערמאטעס פארמאטעס
בעקומען פאלגענדע ערקלערונג:
מיר פארמאטעס ווענען פון ערשטען מא-
טעס און, וויס די קראנקע קאנסע ווענען און פאר-
לען אונזערע נעווארען, געשטאנען און א פא-
ווייטער פלעספארם פון נישט נאך לאדער מיט
ארבעט מיט די קראנקעס, נאך מיטגעלען ווי
און פויען די רעסע איינשטעלען, און וועלכער
עס ווענען פערמאטעס פארמאטעס פארמאטעס
סער ארבעטען און אונזערע פלעסעלעס.
איצט די קראנקע האט ווי לעזענעס און
לאדער ערשטען א געוויסע אכטונג צו ווי, האט
בען דעם נעמען פערזענלעכע און דעם די אפטיקע
קען, וועלכע בערענען סענליך העכער 10 טווענער
פערזענלעכע.

מיר פערזענלעכע מיט דער נאנצער פערמאט-
וואסליכעס, און בעסער, אונזערע און רע-
לער מאכען א רעצעפס ווי מיר פלענען לעזענעס
מאכען אין קראנקע און אין קיין שום אפטיקע
אין פויען נישט מעגליך, און דא קומען מיר צום
איצטען מאטעס, עס איז אויסגעבראכען א עפ-
רעמיע פון דער נאנצער, סווענער פערזענלעכע,
ווענען קראנק און דארפן שטעלע הילף, קיין נישט
פארמאטעס צוואנציגסטע ווענען נישטא (פאל-
ווענען אין גאנצן פויען נישטא קיין ארבעטלעכע
פארמאטעס, צוליב א נאנצער רייה סיפוח), די
אפטיקע, די איצטען קענען שוין נישט אריינגע-
מען א נישט צוהאל ארבעטער, די לאקאלע ווענען
נישט צוואנציגסטע, אונזער עס איז פארם אונזערע
און מען מוז געבען הילף אין א פערזענלעכע
מאטעס, און האט געוואלט טון די קראנקע קאנסע,
אלס א איינשטעלען א געוועזענע פלעסעלעכע, אלס
איינשטעלען, האט דאך צוויי הונדערט סווענער
פערזענלעכע מיט מעדיצין הילף? ווענען
א בערענע פון די פארשטענען פון די פערמא-
נען און צוואנציגסטע מיט ווי ווי, וואו די ארבעט
צו אונזערע, בשעת דער עפירעמיע, דאס האט
מען נישט גענומען, נאך מען שיקט פלוצלונג אר-
טן

דער מעמד פון ארבייטסלאזיקייט.

לויט דעם בעריכט פון דעם מלחמה'שן אר-
בייט-פערמאטלונג-אמט, האבען אין לאדז בעקומען
איינשטעלענע אין דער פערזענלעכער וואך 9,801
ארבייטסלאזע, און 1,035 איינשטעלענע.
עס האבען פערזענלעכע ווייטער ארבייט אין דער
פערזענלעכער וואך 121 פערזענלעכע, בעקומען ארבייט
האבען 294 און ארבייטענדיק געווארען אויף אר-
בייט ווענען 143 פערזענלעכע.

אורליבען אין מאגיסטראט.

ווען דעם 7. יולי הויבט אן וויין אויסרוה-אור-
לייב דער ווייטער-פערזענלעכע סטאטיסטיק-רעפארט.
דעם 4. יולי געהט אורלייב צווייטע פון
געוועזענע פלעסעלעכע-וויין, ה' פערמאט. עס וועט איהם
פערזענלעכע דער צווייטע פון געוועזענע פלעסעלעכע-
לייב, דער מאגיסטראט.

ערעפערונג פון זומער-האלב-קאלאניעס.

ווען מארגען, דעם 2. יולי 1 א ווייטער ביי-
טאג קומט פאר אין פארק פון 3. מאי (זאגאני-
קאנא) א פערזענלעכע ערעפערונג פון די זומער-האלב-
קאלאניעס, וועלכע עס אונזערע די אפטייטלונג
פון ערשטליכער שוין פאר די ארבעט קינדער פון
די פלעסעלעכע-וויין.

סטיפענדיעס פאר לאדער סטודענטען.

ווען אויף דער לעצטער ווייטע פון מאגיסט-
ראט און בעשטענדיק געווארען דער סטאטוס פון
די סטיפענדיעס אויפ'ן נאמען פון באפעלעכע-וויין.
מאגיסטראט.

נדי צו בעהרען די פערזענלעכע פון באפעל-
עלעכע לימאנאטקייט אויפ'ן געוועזענע פלעסעלעכע
ווייטענענע פלעסעלעכע געבויט, בעשטימט דער לאדער
מאגיסטראט 6 סטיפענדיעס אין וויין נאמען פאר
ארייטע סטודענטען.
די סטיפענדיעס קענען בעקומען איינשטעלע-
טע סטודענטען פון ווארשאווער הויכשולען, וועל-
כע צווייטע ענטשפערעכענער פערזענלעכע און
פלייט צום לערנען. פארצווייטע האבען דערביי לאד-
ער ארייטענענע פון די היינע מיטעל-שולען.
דער סטיפענדיעס קען בעקומען 1200 זל.
יעהודי.

עס ווענען נאכדעם אויף בעשטענדיק געווא-
רען די סטיפענדיעס אויפ'ן נאמען פון פערזענלעכע
גאנצליכע נאריטאטקייט, און סטיפענדיעס צום אר-
דענקען פון דער קאנסטיטוציע פון 17-טען מערץ
1921 יארה.

גרינדונג-פערזאנלעכע פון נאריטאטקייט-עקסעקוציע ביי'ם קליינענערלעך-פערמאט.

נעכטען איז אונזער פארזיך פון די עהרליך
פארזענלעכע די גרינדונג-פערזאנלעכע פון דער נא-
ריטאטקייט-עקסעקוציע ביי'ם קליינענערלעך - פערמאט,
פערמאטקייט 6.
די עהרליך האט אונזערע אויף דער נאריט-
אונזערע פאר די קליינענערלעך ווי צו אונזער
נאריטאטקייט און אויף דעם, און די אונזערליכע קאנקור-
רענץ ברענגט צום אונזערנאנג פון קליינענער-
לעכעס.
עס האבען ווי נאך ארייטענענע עטליכע דער-
נער און סאטא איינשטעלען בעשטענדיק געווארען
אונזערליכע ווי אין קליינענערלעך-פערמאט, פיער-
רעסענער 6.
נאכדעם איז געוועזען געווארען א פערמאט-
טאג און פלענענען געשטאנען: פערמאט - ה'
מאיר יאסעוויטש, ווערענענע - ה' הענריך
עהרליך און משה נאכטאטקייט, מיטגלידער: מינץ,
סרטיק, קראקאטקייט, קאנאטאטקייט - וועלכע, ווא-
רעם און רייט.
די נישט פערמאטלונג האט בעשטענען צו איי-
טערענענע עס וואלען צוועלפטע ווערען ווארענער
פון דער סעקציע ביי'ם איינשטעלען דעם הכנסה-
שטייטער.

חגיגות הפית פון יודישען בעקער-מייסטער-צער. קאנפערענצע ווענען פערמאטלונג די בעהער-מייסטער-פערמאטלונג.

פערמאטלונג נישט געקומען. דאך ווענען די פער-
מאטלונג-מייסטער פון פאמאטקייט 15 נעק מען
אלס געסט צו דער פערמאטלונג פון חגיגות הפית פון
נישט לאקאל.

די פערמאטלונג עפענט דער פערמאטלונג פון צאנז
ה' וואלע ווענענער דער קאנסעקווענציע ווי יאסע-
לעוויט מיט וויין נאך ווענען הללויה און דער אר-
קעסטער שפילט עטליכע מארשען.
דאן דערמאנעט די מענעלע קאנסעקווענציע אין
עטליכע ווערענער ווערענער די פערמאטלונג מיט
גלייכער פון בעקער-מייסטער-פערמאטלונג און דער חו-
יאסעלעוויטש מאכט ווי אונזער מלא רחמים. סווענער
אויף געמאכט אונזער מלא רחמים דעם פערמאטלונג
בענעם ווערענער ה' ר. נאכטאטקייט.
דאך פאנדר צום אריינגאנג אין דעם נייעם

פערמאטלונג נישט געקומען. דאך ווענען די פער-
מאטלונג-מייסטער פון פאמאטקייט 15 נעק מען
אלס געסט צו דער פערמאטלונג פון חגיגות הפית פון
נישט לאקאל.
די פערמאטלונג עפענט דער פערמאטלונג פון צאנז
ה' וואלע ווענענער דער קאנסעקווענציע ווי יאסע-
לעוויט מיט וויין נאך ווענען הללויה און דער אר-
קעסטער שפילט עטליכע מארשען.
דאן דערמאנעט די מענעלע קאנסעקווענציע אין
עטליכע ווערענער ווערענער די פערמאטלונג מיט
גלייכער פון בעקער-מייסטער-פערמאטלונג און דער חו-
יאסעלעוויטש מאכט ווי אונזער מלא רחמים. סווענער
אויף געמאכט אונזער מלא רחמים דעם פערמאטלונג
בענעם ווערענער ה' ר. נאכטאטקייט.
דאך פאנדר צום אריינגאנג אין דעם נייעם

פערמאטלונג נישט געקומען. דאך ווענען די פער-
מאטלונג-מייסטער פון פאמאטקייט 15 נעק מען
אלס געסט צו דער פערמאטלונג פון חגיגות הפית פון
נישט לאקאל.
די פערמאטלונג עפענט דער פערמאטלונג פון צאנז
ה' וואלע ווענענער דער קאנסעקווענציע ווי יאסע-
לעוויט מיט וויין נאך ווענען הללויה און דער אר-
קעסטער שפילט עטליכע מארשען.
דאן דערמאנעט די מענעלע קאנסעקווענציע אין
עטליכע ווערענער ווערענער די פערמאטלונג מיט
גלייכער פון בעקער-מייסטער-פערמאטלונג און דער חו-
יאסעלעוויטש מאכט ווי אונזער מלא רחמים. סווענער
אויף געמאכט אונזער מלא רחמים דעם פערמאטלונג
בענעם ווערענער ה' ר. נאכטאטקייט.
דאך פאנדר צום אריינגאנג אין דעם נייעם

וואס ס'וועט אלץ טון דער קאמיטעט צו פונדירער ביי'ם די שטאט.

דער קאמיטעט קען געהען ספעציעלע אפ-
פאלען פון פאטע, וועלכע מען טראגט אריין ווע-
נען פונדירונג, פאר אויספארשען א ביי-אונזער
נעכטונג א.א.ו.ג.
דער קאמיטעט האט די אויספארשען אונזער
צווייטע און אונזערע פארמאטען ביי-אונזערע, קויפען
פלעצער צו בויען הויזער, אונזערע פארמאטען און העל-
פען די ביי-אונזערע פארמאטען, ביי - איינשטעלען,
אויף פרויאקטע פערזענלעכע און ווערע פארמאטענער
פונגען, אכטונג געבען און קאנסולירען די ביי-
מאטעריאלען, פערזענלעכע רעכטונגען, וועלכע צו
פערזענלעכע די שווייטענענענענע הויזער, וועלכע
מען קען נישט אויספערמאטען צוליב קרעדיט-מאט-
נעל א.א.ו.ג.

אויף דער לעצטער פאר די פערזענלעכע
פונג'ס שטאטראט איז געשטענען געווארען, צוויי-
שען אנדערע, דער רעגולאטאן פונג'ס קאמיטעט פון
נאנדרעזבויען די שטאט, די אונזערע קאמיטעט
פערמאטלונג און אויספארשען פון דעם קאמיטעט.
בראש פון דעם קאמיטעט שטעהט דער פער-
ווענע פון שטאט אדער ווייטער א פערמאטלונג,
וועלכער ווערט געוועזען פון קאמיטעט. דער קא-
מיטעט בעשטעהט פון 12 פערזענלעכע.
א העלפט פונג'ס קאמיטעט ווערט בעשטימט
פונג'ס מאגיסטראט און שטאטראט, די צווייטע
וועלכע פון פארשטענער פון הויזקאנסעקווענציע,
פארשטענענענע אונזערע קאמיטעט, לאקאטאטקייט-
איינע א.א.ו.ג. פונדירער, וועלכע ווענען בעקענעם
מיט די ביי-אונזערע.

א גרויסער אויסוואהל פון
נייעס-מאדערנע
פאלקס און האלבע פאלקס
צו בעקומען קאמיטעט 5
2-טען הויף, 2. שטאק ביי פארזענלעכע.

Dr. med.
J. MANDELBAUM
Zawadzka 16a, tel. 27-52
ספעציעליסט פאר איבערלעב-
און צווייטע קראנקייטען.
נעכטס אן טעגליך פון 5 ביז 7 אונדז.

Dr. med. **H. NADEL**
Piotrkowska 17, tel. 68-86
ספעציעליסט פון איבערלעב-
צווייטע קראנקייטען.
נעכטס אן פון 4 ביז 6 נאכמיטאג.

א שוידערליכער טאט פון א לעמבערגער דאקטאר אריינגעווארפן א לעבעדיגן נאכעם מידעל צווישען... מתים.

ווערען געוועהליכע מלפושית, וואס זיי האבען
געטראגען ביים לעבען.

אויך אין דעם צימער האט זי דערוועגן א
טיר, וועלכע זי האט אויך אויסגעריסן אין מיט
וועלכע, אונגענוצליכע געשרייען האט זי נאך אויס-
געלאזט אויפ'ן קארידאר, זי איז אזוי ציבער די
קארידארן געלאפען א נאכטע און געשרייען...
עס זענען אנגעלאפען אייניגע פון די דינער
און דערוועגנדיג, אז עס לויפט א נאכטע פאר
און שרייט, האבען זיי זיך שרעקליך דערשלאקען;
זיי זענען געווען זיכער, אז איינע פון די
טויטע האט זיך אויסגעכאפט און ענטלויפט...
די דינער זענען זיך אין שרעק צולאפן, די
ווייבער האבען זיך געשטעלט אויף די קניע און
זיך גע'צילט'ס.

דאס נאכטע מידעל האט שוין אינגאנצען
פערלירט די כוחות, זי איז געווען געלאפן אין
אונגעוואונטערן.
שפעטער אביסל זענען אנגעלאפען אייניגע
ינגע דאקטוירים, האבען זיך גענומען אפראכטען
דאס מידעל, עס האט געווען א שטארקע פאר-
שעה, ביי זיי האבען זיך אנגעמינערט.
ערשט, ווען זי איז צוריקגעקומען צום בע-
וואונטער, איז דאס אומגלייכע מידעל געווארן
געווארען, וואו זי איז געווען א גאנצע נאכט.
זי האט די נאכט פערבראכט אין פרעגן-
טאריים, א פלאץ ביים אונגעוואונטער וואו מען
פאלמעסט די מתים, פיל מתים ווערן דארט אויפ-
געהאלטען א לענגערע צייט, צוליב וויסנשאפט-
ליכע צוועקען...

דער יונגער דאקטאר, וועלכער האט גלייך
געבראכט דאס מידעל, וואונט טאקי דאס, אלס
דאקטאר, וועלכער איז געשעפטיגט אין פראנק-
טאריים, האט ער געקומען פאר זיך א צימער גע-
בען דעם פראנקטאריים און דאס מידעל האט ער
אריינגעווארפן אין דעם צימער, וואו די מתים
געפינען זיך.
דאס מידעל האט דעם יונגער דאקטאר גלייך
דערקענט, מען האט איהם געשטראפט מיט דעם
וואס מ'האט איהם אריינגעווארפן פון אונגעווא-
נטער.

אכטונג, לעטניקעס! — דעם — "נייע פאלקספלאט" קען מען געקומען טעגליך אויף די וועב-וואוינאונג: **ווייניאוו-גורא** אין דער ביערהאלע **נאלקובע** אין זשאקאוויי **אויף די באהן-סמאציעס.**

אין דער מינסטער און זיך איבערצייגט, אז אויך
די וועג זענען פון קאלטען שטיין, טאפענדיג
ווייטער מיט די הענד, האט זי בעריהרט טישען
אדער בענק, אויף זיי זענען געלעגען עפעס זאכען,
הארטע און ווייכע, וואס, ווען, האט זי נישט
געוואוסט.
דאס מידעל, וועלכע איז געווען אינגאנצען
נאכטע און האט שוין קיין קרעפטען נישט געהאט
צו וויינען און שרייען, האט געקלאפט א צאהן
און א צאהן פון א קעלט, עס האט זי געשוידערט
און געטרייסעלט פון שרעק און פארצווייפלונג.
אזוי טאפענדיג האט זי ערגעץ דערטאפט א
ליידער, זי האט דאס ליידעך גענומען און אין
איהם זיך איינגעהילט און אזוי אונגעקלענט זיך
אויף דער ערד, פון פיל ערגערניש און מידקייט,
איז זי אנשלאפען געווארען.

ווען זי האט זיך אויסגעכאפט, איז שוין
געווען טאג, עס האבען זיך צוהער אריינגעכאפט
אייניגע ליכט שטראלען, וועלכע האבען א ביסל
בעלויכטען דאס פונטערע צימער.
אז דאס מידעל האט אויסגעפונען די אוי-
גען, האט זי דערוועגן שרעקליכע זאכען, זי האט
געפיהלט, אז זי ווערט משיגען פון שרעק.
אויף די טישען זענען געלעגען טויטע מעג-
שען מיט אויסגעשניטענע בייכער, פון וועלכע עס
איז געווען ארויסגענומען די אינגעוויינער.

די געדאנקען האבען זיך ביי איהר שוין
אינגאנצען צעמישט, זי האט שוין גארנישט געווען.
זי האט בלויז געפיהלט אין דער נאך מתים-ריחות...
מיט אמאל האט זי זיך אויסגעכאפט פון ארם,
האט גענומען שרייען מיט משוגענע קולות, ארומ-
געלאפען הין און צוריק, וואו זי האט געווארען
דעם בליק האט זי זיך אפער בעגעגענט מיט פער-
גלאפטע מתים-אויגען...

דאס מידעל האט פון זיך דאס ליידעך אראפ-
געווארפען, זי האט איצטער פערשטאנען, אז אין
דער מינסטער האט זי פון א מת אראפגעשלאפעט
דאס ליידעך און זיך אין איהם איינגעוויקעלט...
זי האט געפיהלט, אז זי פיס ברעכען זיך
איהר אונטער, דעם שארבען פון קאפ האט זיך
ביי איהר געהויבען, ווי אס אט פליהט ער אוועק,
אויך דאס הארץ האט אזוי געקלאפט און געצא-
פלט, ווי עס וואלט געוואלט א וועג צו ענטלויפן...
פלוצלונג אפער האט זי דערוועגן א צווייטע
טיר, זי האט זי מיט א'אונגעשלאכען פיל אויפ-
געריסען און איז אריינגעקומען אין א צווייטע צי-
מער, וואו זי האט ווידער דערוועגן... מתים, דא
זענען די מתים געלעגען אין די ספעציעלע טראג-
בעטלעך, אייניגע זענען נאך געווען אנגעטון אין

ס'איז איהר לכתחילה נישט אזוי שטארק גע-
פעלט געווארען די געשיכטע, וואס עפיש א שפי-
טאל, נאר צוריק דאס אייגענע - האט זי זיך
געטראכט - וואס איז מיר, דער אונטערשייד
מסאמא איז ער א יונגער דאקטאר, וועלכער פראק-
טיצירט אין א שפיטאל און האט דאס פאר זיך
א צימער.
זי איז מיט'ן דאקטאר ארויף אויפ'ן ערשטען
שטאק, ער האט זי אריינגעפיהרט אין א פון צי-
מער, בעשיידען בעבליים, פיל ביכער; א קאווא-
לפרישע איינארדונג-עס האט, וויקליך, געמאכט
דעם איינדרוק ווי א צימער פון א שטודירענדען.
דער דאקטאר האט גלייך געהייסען דער מיי-
דעל, אז זי זאל זיך אויסטון פונשטענדיג נאכעם...
דאס מידעל האט געפאלגט, די מידעלען פון
דינען ווארט האבען א טבע צו טון אלץ, וואס מען
הייסט זי.

ווען זי איז שוין געווען אין די קליידער פון
איהר מיטער חוה, האט דער דאקטאר פון איהר
געפאדערט א שרעקליכע זאך, צו זאגן, וואס אפילו
א פראפעסיאנעלע פראקטיטוטקע האט זיך אפגע-
זאגט דאס צי טון.
דער דאקטאר איז אפער געשטאנען אויף
זיין פאדערונג: זי מוז טון וואס ער הייסט איהר;
ער צאהלט דערפאר געלד, דאס מידעל האט
אפער אין קיין פאל נישט געוואלט בעפריידיגען
זייער אויסגעלאפענע פערלאנגען.
דער דאקטאר האט דאן אויסגעפונען א טיר
אין א צווייטען צימער, וועלכער איז געווען פיל-
שטענדיג מינסטער און אונגעווענדיג דער נאכטער
מידעל אויף דעם צימער, האט ער געזאגט:

— זעהסט, אויב דו וועסט מיר נישט פאל-
גען, וועל איך דיר אריינגעווארפען אין דינען צי-
מער, און וועסט דארטען זיין איינע אליין א גאנ-
צע נאכט...
— ווען דו זאלסט מיר זאגן אויף טויט
דער'נ'טען, וועל איך דיר פערלאנג נישט טון!
— האט די מידעל אנגענומען פערטער.

דער דאקטאר האט דאן אנגענומען די מיי-
דעל און זי אריינגעווארפען אין דעם מינסטערען
צימער און פערקלאפט הינטער איהר די טיר.
די מידעל האט געוויינט און געשרייען, גע-
קלאפט מיט'ן קאפ אין דער טיר, ס'האט אפער
נאך נישט געהאלטען, די טיר האט זיך נישט גע-
עפענט.

אין צימער איז געווען שטאק מינסטער, מען
האט פשוט געקאנט אנטאפען די מינסטערניש, פון
ערגיץ איז נישט אריינגעדוונגען קיין ליכט-שטיין,
דערצו איז נאך געווען שרעקליך קאלט, דאס מיי-
דעל האט געפיהלט, אז זי שטעהט אויף א שטיי-
גערע פאלאנע, זי האט געטאפט מיט די הענד

אין ניי-יארקער, פארווערטס" גיס דער לעמ-
בערגער קארעספאנדענט איבער פאלגענדע שטא-
בענדע פאסירונג:
מיר וועלען דערצעהלען א "שעהנע" געשיכטע
פון א לעמבערגער דאקטאר.
דעם דאזיגען, "תכשית" קענען מיר בייס ריכ-
טיגען נאמען נישט אנרופען, ווייל דער גאנצער
ענין איז דערשטיקט געווארען אין די 4 וועג
פון אונגעווענדיג, וואו דער דאזיגער דאקטאר
לערנט נאך, ווייל אייגענטליך, איז ער נאך נישט
קיין גאנצער דאקטאר, ער דארף נאך אפגעבען די
לעצטע ענדאמענט.

נעמט זיך אזוי דער דאזיגער תכשית שפעט
ביינאכט, אויף לעגיאנען-נאס, אויפ'ן הארצען
האט איהם געמוזט זיין גאנץ גוט, ער איז געבא-
נען און צוגעברומט אונטער'ן נאז א פרעהליך קא-
בארעט-לידעל; די יונגע פיס האבען צוגעקלאפט
צום טאקט; בליקען האט ער געווארפען אויף אלע
זיטען, ווי ער וואלט עמיצען געוואלט, ער איז
אזוי ביסלעכווייז ארויס אויף דער אקעדעמיקער-
נאס.

אויף דינער גאס דארף מען פיל נישט זיכען.
אויף טריט און שריט טאנצען אייך אין די אויגען
אריין יונגע קאקאטעלעך, אויסגעפונען אין עסיג
און אין האלדזש, שטענדיג פרעהליך, לוסטיג און
טאנצענדיג כאפען זיי אייך ארום (אויב איהר לאזט
זיך) און שלעפטען אייך אין אויער אריין אפזעלכע
לייב, ווארימע ווערסער, אז דאס בלוט ווערט אין
אייך אנגעצונדען...

אונזער דאקטאר איז אויך ענטקעגען גע-
קומען אזא "דאמעלע", יונג, אז די מאמעס בלוט
איז איהר נאך געלעגען אויף די ליפער, שעהן,
שלאנק, מיט א זיס שטיינעלעך אויף די לויט-בע-
פארבעס ליפערלעך - אזוי פיל צוואנגענדיג...
זי האט דעם דאקטארעל, ווי געוועהנליך,
איינגעלאדען אין א האטעל.

— גיין - האט דער דאקטאר געענטפערט -
אין קיין האטעל וועל איך נישט געהן, איך קאן
דיר געהען צו מיר אהיים, איך האב א קאווא-
לפרישע צימער...
דאס "מידעל" האט גארנישט געהאט גענוג
דעם, פאר געלד איז זי גרייט צו געהן זאגן היי-
טער די הרי חושך - דאס איז דאך איהר ביטע-
רע פרנסה.

זי האבען זיך ביידע אריינגעווארפען אין א'ן
אויטאמאביל, אויפ'ן וועג האבען זיי פרעהליך
צווישען זיך געפליידערט, נאך א קורצען פארהערן
איז דער אויטאמאביל בעבליבען פאר א גרויסע,
היינטע בעביידע מיט פיל פענסטער, אויף דער
מידעל האט זי געביידע געמאכט דעם איינדרוק
ווי א שפיטאל.

דער טאנץ ארום גאלדענעם קאלב.

(ראמאן) 145

טעג זענען געגאנגען, און פאר סעסיל'ן האט
זיך נישט געמאכט קיין געלעגנהייט צו אונטער-
נעמען עפיש וואס גענען סאלאמעאן.
דער האטעל איז געווען איבערפולט; די קא-
רידארען האבען געהאט דעם אויסזעהן פון בול-
ווארען, איבער וועלכע עס האבען ארומשפאצירט
גענישען פון פערשידענע קאסענאריעס.
סעסיל'ע מאך האט זיך שוין סעסיל געקליבען
אריינגעוועהן צו דער שטוב'ע אין דער אונטער-
הייט פון ראבערט'ס נאך איטליכעס מאל האט זיך
געמאכט עפיש א סיבה, וואס האט איהר געצוואונ-
גען דאס נישט צו טון.

ראבערט פלעגט אב וועלטען ארויס פון הא-
טעל, און איטליכען אונטער פערבראכט מיט זיין
בעליבטער.
אין מאל אין א'אונטער האט סעסיל בע-
מערט, אז אין צימער פון איהר ברודער הערשט
א שטארקע אויפלעבונג: ס'איז נישט שווער גע-
ווען זיך אנצושטויסען, אז דאס גרייט מען זיך
צום אפמאכען.
אין פאקטיש האט זי אין יענעם אונטער גע-
זעהן, ווי זי האבען זיך אריינגעווארפען אין א שטוב-
זאג, וואס איז געפארהען אין דער ריכטונג פון
קאסע-ד'אזוי, איהר איז געלויבען צו בעמערקען
זייער באגאניש, און אויף די אנגעקלעפטע צעט-
לען האט זי בעמערקט דעם נאמען "ניצא".
אויפ'ן צווייטען טאג איז זי אהינגעפארהען

גאנצען איבער די קאסינאס, כדי זיך צוצוקוקען
אין שטודירען די שפילערס.
סאלאמעא האט איהם וועלטען ווען בעגלייט,
און ווען זי פלעגט צוזאמען ארויס מיט איהר גע-
לייטען, האט זי זיך שטענדיג צוריקגעקעהרט פרי-
הער פון איהם.

ס'איז געווען א פשוט'ע זאך: אמת, דער
"בארטן" איידעלשטאט איז נאכץ א קארטען-
שווינדלער, אפער דערפון איז דאך נישט געדרונ-
גען, אז די "בארטעס" דארף זיך קאמפראמיטירן
רען דורך שפעט זיצען אין קאסינא, ווען דאס
פערבלייבען נאך אויסגעלאפענע פרויען...

סעסיל האט דערווייל גיס צוריקשטודירט
דעם פלאן פון די צימערען.
עטליכע אפזעלכע צימערען אויף אנדערע
שטאקען זענען פונקט געווען פריי, און מ'האט
זיי געקאנט דינגען-האט זי זיי בעזוכט, און גע-
לעגט די אויפגאבע.
נאך דעם, ווי עס זענען אדורך די עטליכע
האטעל פון חורש יאנגאר, האט סעסיל אנגעהוי-
בען ענערניש צו פיהרען איהר אקציע.

איינמאל האט זי דערוועגן, ווי ראבערט און
סאלאמעא זענען אינערגעץ ארויס.
פון קיינעם נישט בעמערקט, איז סעסיל
אדורך צו זי אויף די טרעפער, און מיט א ווייט-
רייך האט זי אויסגעפונען די איינגאנג טיר.
ביי דער ליכט פון א'עלעקטריש לעמפלעך
האט זי זיך צוריקגעגעבן אין שלאף-צימער און
זיך פעהאלטען הינטער דער גרויסער אייזערנער בעס.
זי האט אויסגעקליבען א בעקענעם ארט, און
זיך אונגעווענליך גענומען ווארטען.
אין צימער האט געהערשט א שטילקייט.
סעסיל האט זיך צוגעהערט צו די קלאנגען,
וואס האבען זיך געטראגען פון בולוואר, צו דעם
קלינגען פון די טראמוויען, און צו דעם טרוימי-
ערן פון די אויטאס.

זי האט זיך אפער שנעל קאנצענטרירט און
ענימען טראכטען בלויז וועגען איהר פלאן, וואס
זי האט געדארפט אויספיהרען.
פלוצים האט זי דערהערט דאס קריצען פון
שליסעל און שלאס, דערנאך - גאנצענע שריט
וואס האבען איבערגעוויסען די שטיילקייט.

זי האט דערקענט סאלאמעא שטימע, וועלכע
האט ווייזט אויס, עפיש גע'טענהט מיט דער צי-
מער מידעל.
זיי זענען טאקי ביידע צריין אין צימער און
אנגעצונדען די עלעקטריע.

סאלאמעא האט אזויסענעגעבען עטליכע פער-
ארדענונגען, עפיש גאנצעפראגעט, און אז זי האט
זיך איבערצייגט, אז אלדאס-נייטיגע צו איהר טאג-
לעס איז אנגעגרייט, האט זי אפגעלאזט דאס מידעל.
אז זי איז פערבליבען אליין, האט זי זיך
אויסגעטון, און כמעט גאנצעטערהייט אריבער אין
צווייטען צימער, וואס איז בעשטימט געווען אלס
טואלעט-צימער.

דאס האט זי זיך גענומען ווארטען.
עס איז געווען א זעהר גינסטיגע מאמענט.
סעסיל איז ארויס פון איהר בעהעלטעניש
מיט א רעוואלוציער אין האנד און זיך אונטעקע-
שטעלט אפוארטען ביי דער טיר.
וויילענדיג-נישט-וויילענדיג האט זי זיך פער-
קוקט אויף דער נאכטער אבסאלוטער שטילקייט
פון סאלאמעא'ן, וועלכע האט פאמעליך פונדאדער-
געקעמט איהר גילדענע אהר.
לסוף איז סאלאמעא ארויס פונם סאלאטע-
צימער, און זיך געלאזט געהן צום שלאף-צימער.
פלוצים האט זי ארויסגעלאזט א מוראדיג
געשריי און אויסגעלאזט א פאר דערשלאגענע
אויגען אויפ'ן "מאנספערשין", וואס איז געשטאנען
געגען איהר, ווי עפיש א טויט-געשעפענט...
(פאמיליע-ענינים קומען)

מספר דרך שטח 50 מרצ, מיקור, איס. 100